

Zvezna vlada toži časopis, ker je lastoval obilico zlatih bankovcev

Boston, 5. oktobra. Zvezna vlada toži potom svojega zakladniškega oddelka The Republican Publishing Co., češ da je dotična časnikarska kompanija kljub vladni prepovedi imela v svoji posesti zlato in zlate bankovce. Pri kompaniji so dobili za \$94,860 zlata in zlatih bankovcev. Vlada zahteva na sodniji, da se kompanija kaznuje z \$189,720 globe, poleg tega da je bilo zlato zaplenjeno. Je to izreden slučaj. Omenjena kompanija tiska v Springfield, Mass., tri različne časopise. Kompanija trdi, da je hranila zlato, da je v zlatu plačevala za časopisni papir, katerega je imela navado importirati iz Finske. Kompanija ima tozadevno pogodbo s finko družbo, glasom katere mora za papir plačevati v zlatu. Ko je Republican Publishing Co. nedavno tega poslala v Boston za \$46,000 v zlatu, da plača za pošiljatev papirja iz Finske, je bil denar zaplenjen od zvezne vlade. Tajnik zakladnice Morgenthau je izdal 28. decembra lanske leto poziv, glasom katerega se mora vse zlato in zlati bankovci izročiti vladi. Od onega dne pa do danes je Republican Publishing Co. lastovala \$94,000 v zlatu in vlada sedaj zahteva dvojno svoto kot kazen. Razprava bo na vsak način zanimiva.

Vabilo urednikom!

Za nocoj je bilo slavno uredništvo "Ameriške Domovine" povabljen po nič manj kot na štiri surprise party, na tri plesne veselice, na pet kokoskih večerij v raznih naših pivnicah in na dve privatni zabavi. Preracunali smo, da samo vožnja iz enega kraja do drugega bi vzela pol drugo uro, in vsaj eno uro v vsaki družbi bi zneslo vse skupaj do malega 20 ur. Kot smo hvaležni za vsa vabila prijaznim ljudem, pa morate vpoštevati, da ima urednik en sam želodec, eno samo truplo in ni kot sv. Tomaž, ki je bil na treh krajih naenkrat navzoč. Poleg tega, če bi uredniki se odzvali vsem povabilom prijaznih naših ljudi, ne bi nikdar ničesar čitali, ker bi 24 ur pili in jedli, in kdo bo skrbel za časopis! Vseeno, lepa hvala za vabila!

Pijani zločinec

Policija v Mount Vernon, Ohio, je včeraj prišla nekega Frank Benaka in njegovo ženo Peggy. Oba sta iz Clevelanda in sta bila pijana, ko ju je policija aretirala. V njih avtomobilu je dobila policija kopico ponarejenih pet-dolarskih bankovcev, posebno vretom, vlomilsko orodje, notarski pečat in več čekov. Policija je pijani par izročila zveznim oblastem v Clevelandu.

Izplačila v Newburgu

Slovenska banka nam sporoča, da radi gotovih in tehničnih vzrokov ne more vršiti izplačila vlogarjaku v Newburgu v njih naselbini. V nedeljo se bodo vršili bančni posli kot navadno, toda po denar mora sleherni priti v glavni urad banke na St. Clair Ave. v rednih bančnih urah.

Union Trust banka

Bivša največja banka v Clevelandu, Union Trust Co. se bavi z načrtom, da zopet odpre. Načrt je skoro za las podoben onemu, po katerem je začela slovenska banka v Clevelandu zopet poslovati.

Nad sto oseb ubitih na Španskem, ko je vlada poklicala k orožju vojake

Madrid, 5. oktobra. Nova španska vlada pričakuje proglasitve generalnega štrajka v Španiji. Štrajk bodo proglasili socialisti kot v nekaj protest proti novi španski vladi, o kateri trdijo, da je fašistovska. Štrajk je lahko proglašen vsako uro. Novi ministri predsednik Alejandro Lerroux je objavil včeraj imena novih ministrov, s katerimi socialisti nikakor niso zadovoljni. Netranji minister Alonso Salazar je takoj ob grožnji socialistov odredil, da je vojaštvo pripravljeno v vojašnicah. Nujna povelja so bila razposlana vsem provincialnim guvernerjem in vsa javna poslopja zastražena. Kot trdijo poznavalci položaja je kriza najbolj ostra, odkar obstoji republika zadnja tri leta in pol. Socialisti se bojijo, da bo nova vlada okrenila preveč na desno in da bo nova vlada skušala uničiti obstoječo socialistično stranko. Novi ministri predsednik je pripravljen nemudoma rešiti več važnih zadev, katere je prejšnja vlada dolgo odlašala.

Madrid, 6. oktobra. Španska vlada je poklicala vse vojaštvo pod orožje, da z enim samim silnim udarcem prizadene smrtni udarec revolucionarnemu generalnemu štrajku. Tudi uporniki so pripravljeni za odločen nastop z vladnimi četami. Vojaki so najprvo udarili v Madridu. Zaprli so 35 radikalcev, ki so hoteli dopeljati strojne puške v mesto. Tekom prihodnjih par ur se bo odločilo, če je vlada Lerrouxa dovolj močna, da preživi generalni štrajk. Iz vseh krajev Španije se poroča o krvavih spopadih s policijo. V teh bojih je bilo dosedaj ubitih najmanj 100 oseb.

Preveč živeža

Na clevelandsko tržnico prihaja preveč zelenjave in sadja. To se bo nadaljevalo, dokler ne pritisne prvi občutni mraz. Deževje v avgustu in lepi dnevi v septembru so pomagali, da se je pridelalo več zelja, repe, fižola, krompirja, paprike in enakega blaga kot se je pričakovalo. Jabolka je v obilici. Včeraj je dospelo iz Californije 20 železnih škafih vozov oranž. Cena grozdju je neizpremenjena. Včeraj je dospela v Cleveland tudi zakasnela pošiljatev breskev, ki se je prodajala na tržnici po \$2.75 bušelj.

Rabinski prerok

Poznani rabinski pridigar v Clevelandu, Barnett Brickner, je včeraj prerokoval, da če propade kapitalizem, da propade z njim tudi židovstvo. Rabbi Brickner je rekel, da ravno kapitalizem je dvignil žide tako visoko. Slabi dnevi pridejo za žide, ko se spremeni današnji družabni red.

Državljska šola

59 učencev in učenk se je vpisalo pretekli četrtek v državljansko šolo v javni knjižnici na 55. cesti in St. Clair Ave. Prvič v zgodovini se je vpisalo v šolo več žensk kot moških. Prihodnji pouk se vrši v četrtek, 11. oktobra, točno ob 7. zvečer.

Na Providence Heights

V nedeljo, 7. oktobra, bo pri kapeli Lurške Matere Božje na Providence Heights, slovesna procesija, pridiga in blagoslov bolnikov. Obrede bo vodil pomožni škof Rt. Rev. McFadden.

Kapital v strahu pred Sinclairjem beži iz države

San Francisco, 5. oktobra. Finančna podjetja v San Franciscu kažejo, da se je vrednost državnim, okrajnim in mestnim bondom v državi Californiji od zadnjih primarnih volitev znižala za najmanj \$50,000,000.

Finančni zavodi izjavljajo, da je delno propast raznih bondov povzročila nominacija Upton Sinclairja, ki je bil pri zadnjih primarnih volitvah izbran za demokratskega kandidata za guvernerja. Program Sinclairja, takozvani "Epic", s katerim se naj odpravi beda in siromaštvo v Californiji, je odgovoren za finančno stisko.

Razne vrednosti in note ter enako premoženje, ki znaša v državi Californiji nekako \$1,250,000,000, in je bilo še toliko vredno pred izvolitvijo Sinclairja, dnevno zgubivajo na veljavi, kar znači, da se bogatini selijo iz Californije, oziroma umikajo iz države svoje vrednosti.

Bondi države Californije, pravi uradno poročilo finančne tvrdke William Cavalier and Co., so padli v ceni za 6 odstotkov,

dočim so bondi države Missouri padli le za en odstotek in pol in bondi države Illinois za manj kot en odstotek.

To je z drugimi besedami povedano, da se kapital umika iz države Californije in californijske mesta so prisiljena investirati kje drugje in iskati tudi posojila v drugih državah.

Izjava druge finančne korporacije, Blyth & Co., se glasi: Povprečni državni, okrajni ali mestni bond v Californiji je bil pred primarnimi volitvami v avgustu mesecu vreden \$1,050. Njegova sedanja vrednost je samo \$1,013.

Država pravkar namerava izdati za \$30,000,000 vrednosti bondov, da plača bonus bivšim vojakom, in obenem namerava izdati za \$24,000,000 za podporo brezposelnim. Boje se, da ne bodo dobili trga za te bonde, razven če jih prodajo globoko pod ceno.

Kapital se boji ogromnih davkov, pravijo finančni zavodi, ki bodo sledili morebitni izvolitvi Upton Sinclairja za guvernerja. Kapital bo bežal iz države in se

nastanil tam, kjer so davčna bremenja bolj lahka.

Enako kot z državnimi in mestnimi bondi je tudi s privatnimi bondi in delnicami na borznih poslovnih. Nobenega življenja ni več opaziti. Ljudje, ki imajo denar v delnicah in podjetjih, so postali oprezní.

Nadalje se je opazilo, da prihajajo brezposelni v Californijo v večjem številu kot kdaj prej. Vsi mislijo, da bodo ob izvolitvi Sinclairja dobili to ali ono delo. Preobilica delavcev pa bo povzročila manjše plače in večjo revščino, dočim se ob istem času umika kapital iz države.

Umik kapitala pomeni tudi, pravijo finančni krogi, da bi manj ljudi v Californiji, ki bi mogli plačevati davke, in vendar bo vlada potrebovala več denarja kot prej, ako bo hotela zadostiti brezposelnim.

Ray Riley, državni kontroler, je izjavil, da bo veljal Sinclairjev načrt za pomoč brezposelnim nekako \$345,000,000 na leto, poleg vseh rednih stroškov, ki jih ima država Californija sedaj.

Vsa pota vodijo v Rim, toda samo v Italiji

Cambridge, Mass., 5. oktobra. Kakih 3,000 ljudi se je zbralo včeraj v auditoriju Harvard univerze, da so navzoči pri poskusnem sabljanju med izbranimi laškimi atleti, ki so dospeli iz Italije in ki naj bi se poskusili z ameriški atleti v sabljanju. Toda Italijani niso prišli. Navzočemu občinstvu se je naznailo, da so Lahi v New Yorku zvele napadni vlak, ki jih je pripeljal v Cincinnati, Ohio, namesto v Cambridge, Mass.

Kampanja za šerifa

Kampanja za šerifa se spreminja v navadno maškerado. Demokratični kandidat, odobren od ljudi pri volitvah, je John Sulzmann, sedanjí šerif. Republikanski kandidat, tudi odobren pri primarnih volitvah, je Col. Twelvetree. Toda oba ta dva kandidata angleškemu časopisju nista bila po volji. Vsi trije angleški časopisi so šli in njih uredniki so izvolili svojega kandidata za šerifa, v osebi policijskega inšpektorja McMastra, ki je znal v prohibicijskih časih tako neumljeno vdirati v privatna stanovanja in vlačiti sicer nedolžne ljudi v ječe. Po mnenju angleških časopisov ljudje ne bi smeli postavljati svojih kandidatov, časopisi so poklicali, da postavljajo kandidate, ljudje nimajo nobene besede. In sedaj se pa govori, da sta se Plain Dealer in Press odločila agitirati za McMastra samo iz vzroka, da se izpodkoplje tla kandidatu Twelvetree in da bo zopet Sulzmann izvoljen. Vsi sicer zanikajo to vest, ki se pa kljub temu stalno širi med državljani.

Stara zobozdravnica

Včeraj je umrla v Clevelandu dr. Harriett Wood, 63 let stara, ki je prakticirala zobozdravništvo v Clevelandu 42 let. Postala je zobozdravnica, ko je bila šele 21 let stara.

Tlakanje

Kontrakti za tlakanje Waterloove ceste od Nottingham Rd. do E. 185th St. so oddani. Stvar bo veljala \$20,126.

Preskušnje s smrtonosnimi svetlobnimi žarki

Paris, 5. oktobra. V navzočnosti francoskega zrakoplovnega ministra so kemisti včeraj vprizorili več uspešnih poskusov z novimi svetlobnimi žarki, ki povzročajo trenutno smrt, ako je njih raba namenjena za ubijanje. Kot pripovedujeta iznajditelja povzročijo ti žarki, obrnjeni proti pilotom zrakoplovov talokojno slepoto in cele regimente se lahko ustavi na bojnem polju s temi žarki. Te žarke bo zlasti rabila policija, ki z njimi lahko oslepi bandite in zločince na begu. Podrobnosti preskušnje žarkov drži francoska vlada tajno.

Mesto New York name-rava obdavčiti cerkve

New York, 5. oktobra. Ker mestna blagajna silno potrebuje novih davkov se je mestni proračunski odbor začel pečati z načrtom, da se obdavči 890 zemljskih parcel v mestu New York, ki so last cerkev, dobrotelnih družb in raznih zavodov. Ta zemljišča predstavljajo vrednost \$55,000,000 in zemljišča dosedaj niso podvržena davkom.

Kdor drugim jamo

Harvey O. Yoder, znani vodja suhačev v Clevelandu, je leta 1932 tožil šerifa Sulzmann, češ, da je nezmožen opravljati svoj urad. Yoder je tožbo dobil, Sulzmann je bil za nekaj dni odstranjen iz urada, toda takoj zopet nastopil urad, ker je bil medtem ponovno izvoljen. Yoder je vedel, zakaj je tožil Sulzmann. Misli je, da bo dobil mastno odškodnino kot odvetnik od Cuyahoga okraja. V resnici je zahteval \$4,300 odškodnine za odvetniške stroške v tožbi proti Sulzmannu. Common Pleas sodnija je zavrgla njegovo zahtevo in enako je naredila tudi apelatna sodnija. Yoder je šel na najvišjo sodnijo, da dobi denar, toda tudi najvišja sodnija je včeraj izjavila, da Yoder ni opravičen do omenjenega denarja. Tako je Sulzmann danes še vedno šerif, suhač Yoder ima pa te dni izredno dolg nos in prazen žep.

Dva delavska voditelja se ne moreta sporazumeti

San Francisco, 5. oktobra. William Green, predsednik American Federation of Labor, in John L. Lewis, predsednik United Mine Workers of America, sta si v ostrem nasprotju radi gotovih smernic v delavski federaciji. Gre se za vprašanje takozvanih "vertikalnih unij." Vertikalne unije so organizacije delavcev po industrijah namesto po poklicih. Lewis zastopa takozvane vertikalne unije, dočim se nagiblje Green k horizontalnim unijam. Charles P. Howard, predsednik tiskarske unije, je predlagal sporazum.

Slov. radio program

V nedeljo, 7. oktobra, bo oddajan 100. slovenski radio program, odkar se nahaja pod vodstvom Mr. Chas. Zorman. V nedeljo nastopijo sledeči pevci: Jennie Post, ki bo pela: "Moja mamica." Besedilo je od Marjance Kuharjeve. Miss J. Post in Mrs. Rudy Vidmar bosta pa zapeli: "Dekle, povej, povej!" Dvojni oktet "Zvezda" zapoje: "Milada." Poleg tega bo igral pomnožen orkester v nedeljo. Oddajanja slovenskega radio programa spremenil. Program se bo oddajal ob 3:30 popoldne in ne ob 1:30 popoldne kot dosedaj. Ta ura je v veljavi do klica. Program se oddaja potom postaje WJAY.

Napačna govorica

Tupases se sliši govorica, da kdor se na slovenski banki The North American Bank Co. ne oglasi do 10. oktobra, da ne bo dobil izplačane dividende. To je popolnoma izmišljeno. Plačila so pripravljena za vsakogar ob vsakem času. Pristaviti je le, da le oni, ki prenesejo dividendo na novo vlogo do 10. oktobra, dobijo to prednost, da jim bodo obresti prištete že od 1. oktobra naprej.

Zadušnica

Za pokojno Mary Osredkar se bo brala sv. maša zadušnica v torek, 9. oktobra, ob 8. uri zjutraj v cerkvi sv. Kristine. Prijatelji so prijazno vabljeni k udeležbi.

Nov poskus vlade Zed. držav, da dobi Poderžaja na ameriško ozemlje

New York, 6. oktobra. Državni pravdnik je v New Yorku začel z novim poskusom, da se izroči ameriškim oblastem kapitan Ivan Poderžaj, ki se nahaja sedaj v dunajskih zaporih. Poderžaj je soprogo neznanu kam zginule ameriške odvetnice Tufverson, ki se je poročila 20. decembra lanskega leta s Poderžajem, in je 16 dni pozneje neznanu kam zginila. Državni pravdnik bo skušal dokazati, da je Poderžaj bil kriv bigamije, ko je poročil Agnes Tufverson v New Yorku, in na podlagi te obdolžitve bi morala Avstrija izročiti Poderžaja Ameriki. Ameriška vlada trdi, da se je Poderžaj devet mesecev prej, predno je poročil Miss Tufverson, poročil z Miss Suzano Ferrand, dočim je v New Yorku prisegel, da še nikdar poročen ni bil. Oblasti so pa skoro prepričane, da je bil Poderžaj še prej poročen in sicer že v Jugoslaviji. Ker pa je bigamijo jako težavno dokazati in se mora v New Yorku tozadevno zbrati najprvo velika porota, se državni pravdnik v New Yorku boji, da bo Poderžaj prej izpuščen, predno more spraviti skupaj potrebne listine. In kakor hitro dunajska policija izpusti Poderžaja iz zaporov, bo nemudoma izgnan v Jugoslavijo, kjer bo aretiran od jugoslovanske policije.

Podarjene preproge

V Grdinovih trgovinah s pohištvo so imeli pred kratkim kontest. Slo se je za to, kdo bo najbližje uganil število oseb, ki bodo korakale preko preproge v desetih dnevih. Za glavno trgovino na 6019 St. Clair Ave. je najbližje uganil Mr. Joe Sternad, 1315 E. 53rd St., ki je navedel število 19613. V resnici jih je korakalo preko preproge 19,441. Za collinwoodsko trgovino na 15301 Waterloo Rd. pa je najbolj uganil Mr. Frank Krašovec, 15410 Calcutta Ave. On jih je naštel 9,803, dočim jih je bilo v resnici 9,827. Oba, Mr. Sternad in Mr. Krašovec sta dobila izvrstno preprogo v darilo.

Mladinski lovski klub

Pred štirimi meseci so mlajši Slovenci ustanovili svoj lovski klub, kateremu so dali ime Norwood Rod and Gun Club. Kakih 25 članov je že dosedaj pristopilo. Mr. Frank A. Grendel je tajnik. Pri seji sinoči sklenili, da bo imel Klub veliko pomnožen orkester v nedeljo. Dosedaj je Klub priredil že tri lovske pohode in je bil sleherni član zelo zadovoljen.

Mladinski zbor

Stariš otrok mladinskega pevskega zbora "Slavčki" so vabljeni, da se polnoštevilno udeležijo nocojšnjega sestanka v spodnji dvorani S. N. D.

Učitelji pridejo

Dne 26. in 27. oktobra pride v Cleveland kakih 15,000 učiteljev in učiteljic iz raznih mest severne države Ohio. Zbrali se bodo k letni konferenci.

Iz Girard, Ohio

Po težki operaciji se je vrnila na svoj dom Mrs. Ana Godec, članica dr. Bistrice. Vsi prijatelji in prijateljice ji iskreno želijo, da čimprej okreva.

Jugoslovanski denar

Cena jugoslovanskega dinarja se je te dni zvišala, kot poroča American Express Co.

Zagovornik Hauptmanna skuša zavleči obravnavo. Oblasti so nepripravljene

New York, 5. oktobra. Zagovornik Bruno Hauptmanna je včeraj vložil protest na sodniji, da bi se začela obravnavati proti Hauptmannu že drugi teden. Kot znano je Hauptmann obdolžen od policije, da je izsilil \$50,000 od Lindbergha pod obljubo, da mu vrne ugrabljenega otroka. Obenem je zagovornik Hauptmanna protestiral, da bi se slednjega izročilo oblastem države New Jersey, kjer nameravajo Hauptmanna obtožiti ugrabitve in umora. Kljub temu pa se pripravljajo oblasti v New Jersey, da te dni odpošljejo na guvernerja države New York zahtevo, da se Hauptmanna izroči sodniji v New Jersey. Zagovornik Hauptmanna, odvetnik Fawcett se je izjavil: "Policija je spravila skupaj toliko zmešanih pojmov in različnih obdolžitve, da je nemogoče meni kot zagovorniku vso stvar urediti in pripraviti za sodnijo. V imenu ameriške pravice zahtevam, da se mi dovoli dovolj časa, da nastopim v korist svojega klienta. Medtem je pa državni pravdnik v Bronxu, Foley, naznanil, da je policija našla v stanovanju Hauptmanna podrobne mape vsega okoliša, kjer se je nahajalo poslopje in posestvo Lindbergha. Mape so dobili skrite v kovčku, kjer se je nahajalo tudi devet nemško-angleških besednjakov. Medtem pa zdravniški specialisti še vedno preiskujejo duševno stanje Hauptmanna.

Sezona na race

Od četrta naprej je otvorjena v državi Ohio lovska sezona na race. Razven treh vrst rac je dovoljeno streljati vse druge vrste. Takozvane "Ruddy Duck" in Wood Ducks so izvezte. Loviti se sme samo vsak četrtek, petek in soboto v tednu, od solnčnega vzhoda do solnčnega zahoda. Poleg redne državne lovske licence mora sleherni lovec dobiti na zveznem uradu v glavnem poštnem poslopju še znamko, ki velja \$1.00 in ki mora biti prilepljena na lovsko kartico. Več kot 12 rac na dan ne sme nihče odnesti. Sezona bo odprta do 8. decembra.

Ogromna tožba

The Erie-Atlantic Transportation Co. je vložila na zvezni sodniji tožbo za \$200,000 odškodnine. Tožba je naperjena proti Universal Carloading Co. in nadalje proti raznim unijam voznikov, katere se dolži, da so z nezavestnim vandalizmom uničili mnogo lastnine Erie-Atlantic Transportation Co.

Slaba postrežba

Da ima mesto Cleveland premalo ambulancijskih vozov se je zopet izkazalo sinoči, ko je neki moški ležal dobre pol ure na St. Clair Ave. in Ontario St. predno je dospela policija z vozom in ga odpeljala v bolnico. Councilman bodo pri prihodnji seji zahtevali, da dobi mesto najmanj tri nadaljne ambulancijske vozove. Dosedaj jih je vsega skupaj pet.

Ribja pečenka

V petek, 19. oktobra se priredijo v Grdinovi dvorani ribja pečenka in ples. Igral bo Jack Zorcev orkester same slovenske valčke in polke. Vstopnina za ples in za večerjo je samo 30 centov.

* Predsednik Roosevelt je proglasil dan 12. oktobra za Kolumbusov dan.

Kača

Za "A. D." predstavil M. U.

"Za kaj drugega? Tako govoriš z materjo, ki te je v telesu —"

"In ki si ga zato že proklela!"
"Ali ne bi človek takega otroka in pri taki hvaležnosti! In nikjer ni zapisano, da bi te morala jaz ali pa kdo drug sedaj še dalje vzdrževati, ko imaš svoj poklic. Še so postavile, še so sodnije. Nikjer ni to zapisano!"

"I, seveda so še sodnije. In tudi postavile so še. In tudi so še orožniki. A raje ne govorim o takih stvareh. Ljubše mi je, če greš po denar v blagajno ali pa v klet, kjer ga že imaš."

"Klet, klet! Od kje klet, zakaj klet — kaj le imaš vedno s to neumno kletjo —"

"Ali pa nastavi zopet mreže. Saj si bila vedno spreten ribič. Ali pa si ga preskrbi z oderuškimi obrestmi ali pa s pijačami, katere prodajaš ženskam. Ali pa s kupčijo človeškega mesa. Morebiti se ti tudi posreči s kakim starim ciganom ali kakim financarjem —"

"Ti! . . . Ali si popolnoma znorel?"

"Niti najmanj. Docela pamenten sem. Ako se ti zopet enkrat posreči kak tak kapitalen plen —"

"Jezus, Marija! Kdo bi kdaj čul te neumnosti —"

"Ali ne bi smel?"

"Kaj ne bi smel? Zaradi mene ves svet. Tvoja stvar, ako si ob pamet. A kakor so že ljudje —"

"Kajne? In orožniki posebno še."

"Orožniki, kaj pa mene brigajo orožniki, čeprav niso moji gosti? Stara, uboga žena sem, ki se pošteno in s trudom preživlja. A kar ti tu blebečeš, je pravcata norost! Ali si mar jedel strupene gobe ali volčje jagode?"

"Čakam, da mi jih kvečjemu ti daš. A sanjal sem nekdaj nekaj, še kot deček: ti in Stermele sta govorila o nekih stvarih, o nekem ciganskem poglavarju, o nekem financarju — temu sta vedno dejala "zelenec" — o denarju, ki je skrit. Cekini. Dukati. Tolarji. Sanjal sem. Tu v tej hiši. Torej, daj, daj že! Dalje hočem. Škoda je časa. Ali pa bi me morebiti hotela odpraviti? Dvanajst tisoč goldinarjev. Dvanajst tisoč goldinarjev, glej, to je ceno: za enega cigana, za zelenca, za toliko zlomljenih tilnikov, za toliko telesnih plodov, za moje ime. . . Dvanajst tisoč goldinarjev — ali hočeš? Prihodnjič bo petnajst. . ."

***

Tako se ne more nadaljevati. Nekaj se mora zgoditi. Odkrižati se mora tega nadležnega izsiljevalca, a ne s svojim denarjem. Da bi potem zopet prišel in na večnost jo molzel in vil! . . . Kdo ve? . . . Koliko? . . . Od kdaj? . . . On sam? . . .

Nekaj se mora zgoditi. —

"Ti, Ljubica!"

"Kaj je?"

"Oni, na, že veš, kateri. . . Zdi se mi, da ima resne namene s teboj."

Ljubica se je veselo zasmejala. "Bodo že pravi nameni! . . . Hlače. To že poznamo."

"Ne, ne, brez šale." Horvatička se je zaupljivo približala in hripavo šepetala. "Ker sva že enkrat tako v miru skupaj. Saj se spoznaš, glej, Ljubica. Ni treba, da bi ti natresala peska v oči, ničesar ti ne prikrivam. Saj veš, kako je z njim, veš tudi, kako je z menoj. . . Nu, kakor se pač dogaja v življenju. Le sama sebe poglej. Neumnost se kaj rada pripeti. Eno noč veselja in do konca svojih dni se za to pokoriš. . . Ježeš, na, čemu mora biti človek mlad in lep in še povrh dvopa po starem možu, a ne nuna? Torej Ljubica — a sedaj si zopet Berta — ako bi res prišel s tako stvarjo in bi menil resno, jaz ne bi rekla ne."

Berta je poslušala povešene glave. Igla se je svetila. Debeli maček je predel. Saj je že sama mislila na to. Gospa inženirjeva! Gostilničarka pri Konfinu! Mnogo tajinstvenega denarja v ozadju. In poštena postati in priti do svojih človečanskih pravic, nekam spadati po vseh ostudnih letih sramote. . .

Ga privabiti, ga uloviti, globoko mu zasaditi želo v meso, to bi si že upala. Saj je tekal povsod za njo, jo zalezoval ta zopern človek.

A potem je videla pred seboj podoba onega drugega, onega močnega z višav, tako enakomerno vzraščene, s tistimi njegovimi gospodovalnimi očmi in tisti njegov lahak korak, z vse premagujočim prijemom in omamljajočim glasom. . .

Dvakrat, trikrat v svojem ostudnem življenju je bila zaljubljena: a vsakokrat razočarana, opeharjena, zasramovana, zavr-

žena. Nikdar več v svojem življenju ne bo svoje duše navezala na tako moško žival. In tudi je svojo zakletvo držala do tega poletja. Je jemala, ne da bi dajala, dajala, ne da bi jemala. In sedaj? . . .

A ne, zaljubljena, zatelebana ni. Ugaja ji, tale grofovski lovec. Tega bi poročila, da, tega, ko bi hotel. Na mestu. In vodila bi mu skromno gospodinjstvo in bila z njim v koči, v samotni koči gori v gozdovih. . . Ko bi se tako vračal s svojih napornih poti in bi ga ona sprejela tako po celem dnevu poželenja. . .

To se pravi, ko bi mogla le vzdržati. Ni bila več vajena. In po izčrpani igri bi si najbrže zopet želela k stari navadi.

Imela je že izkušnje s tem. Enkrat jo je bil nek častnik, nek poročnik, zavlekel doli v Bosno v svoj han k medvedom in volkom. Osem dni je bilo nebeško lepo. Deveti dan ji je postalo do smrti dolgčas, deseti je že šla proti Sarajevu in od tam nazaj v Slavonijo.

A lovec je bil tudi drugačen nego ta gospod inženjir, ta pankert, bodoči gospodar na Konfinu. Spočetka se ji sploh ni tak dozdeval. Sedaj se je kar zgražala pred njegovo vsiljivostjo, pred njegovo podlo požljivostjo, pred njegovim razornim, pegastim, mozoljčastim dijaškim obrazom. Poznala je to vrsto.

"Ne rekla bi ne," je nadaljevala Konfinka. "Glej, tebe sem se privadila. Saj sem tvojeja očeta, Bog mu daj večni mir in pokoj, dobro poznala. Sem obenem s tabo preživela nesrečo tam zunaj, sem ga položila na pare in pri njem zmolila očenaš. Saj sem tudi jaz, proti svoji volji, nekoliko kriva njegove smrti — na — da — na vsej stvari nad njim in nad teboj — a vse sem storila v dobrem namenu, a se je pač spre-

vrгло, kakor se človeku spreverže. In z eno besedo, kakor te sedaj poznam, bi ti bila za stvar. Ti bi bila prava za moje mesto. In zato tudi pravim: ne bi rekla ne."

Berta je dvignila temni pogled. "A vse se mi tako dozdeva, kakor da ste že enkrat desjali. In ne radi kake take resne stvari. Tedaj, ali se spominjate?"

"Tedaj!" Stara je omalovaževalno zamahnila z debelo roko. "Tedaj, veš. . . Tedaj! . . . Tedaj je bilo vse kaj drugega. Tedaj te nisem še tako dobro poznala. In — in ravno tisto brez resnosti in zakona — tega namreč nisem mogla trpeti. Ne med teboj in njim. Baš med vama dvema, ali razumeš? . . . Tisto me je bilo razjezilo, pa sem se tako prenašla. . . Kar si tedaj morebiti slišala, mi ne smeš očitati. Moj Bog, saj veš, stara uboga ženska z vse mi skrbmi. Je že čas, da pride namestnica in zame večni mir."

"Vaše skrb! Dobro idoč podjetje, — mladi gospod ima že službo. . . Take skrb bi tudi jaz rada imela, ako ne bi. . ."

Horvatička je prislusnila, slutila in hitro pričela v drugo smer. "Da, prav praviš, ko ne bi, ko ne bi. Dobra obrt, da, dobra obrt. Ko ne bi bilo še ene in druge stvari poleg, draginje, davkov, na stotine drugih sitnosti. . . Otroci stanejo denarja, denarja in še enkrat denarja, ljuba moja. . ."

"To vem. Človek mora za služiti, varčevati, delati. Ni vsaka —" Spravila je šivane, ga odložila ter vzela drugo. "Kaj si hotela reči, da ni vsaka —"

"Hotela sem reči: ni vsaka tako srečna, da bi poznala svojega očeta. . . In vsak oče se ne vda najti. . . In vsak oče nima denarja. . ."

"Seveda, seveda. . . Kje ga

imaš?"

"Pri ljudeh, pri ljudeh," je ona odvrnila na kratko.

"In če bi — pravim: če bi kaj prišlo iz tega? Saj bi lahko tudi kdo drug prišel, kaj pa potem?"

Berta je malomarno skomignila z rameni. "Moj Bog, kaj jaz vem! Eden baš tako dober, kakor drugi. . . Ako je človek lahko vsaj preskrbljen. Boljša gotovost nego nezadovoljstvo. . . Ampak ne bo še nihče prišel, zato sem pomirjena." Omalovaževalno se je zasmejala. "Bo že kaka druga zavzela vaše mesto, kakor mu vi pravite. . . Jaz nisem taka."

"Kako? Ne taka? . . . Misliš, da ti ne bi bila? . . . Ali pa ti sploh ni do tega?"

"Ah, kaj. . ." Mlada je oslinila nit ter jo proti luči skušala vtakniti v iglo. Govorila je počasi, raztreseno, malobesedno, kakor si govore ženske, ki so sorodne. "Ah, kaj. . . pač menim, da se jaz ne vsiljujem. Ne bi nobeni zavidala."

"Ti si pa čudna. Njegova mati tudi ne moreš biti, a jaz tudi ne njegova žena s svojimi leti."

"Jaz ne bi hotela biti na vašem mestu za nič na svetu, za nič."

"Ljubica — ah, kaj pravim, Berta, naenkrat te ne razumem. Kaj pa misliš?"

"Nu, da, ker ste dejala, da ne bi rekla ne. . . Ko bi jaz res hotela in on z menoj, vi ne bi mogla. . . Bi morala. . . Na takem mestu ste vi. . ."

Stara se je prestrašila. —

"Da, ti misliš zato, ker ne gre med nama vedno tako gladko, ker se včasih nekoliko prepirava? To pač tako pride. Mladost in starost se vedno ne razumeta. Dolga ločitev vsled šolanja, odtujenje. A moj Brankec res ni tak. Le tako malo vetra se je preveč nabral v me-

stu, v šolah, od prijateljev in prostosti. To se bo uteklo, se bo uteklo. Ne, saj ni tak moj Brankec."

Berta je strmela v svoje delo. "Ne? . . . A vendar lahko doseže pri vas, kar hoče. In zna in ve za svoja sredstva. . . Ne?"

To je zvenelo grozeče. Horvatička se je sklonila globlje nad mizo. "Ah, kaj — trdo glavo ima pač! . . . In mojstra rabi nad seboj. . . Na primer: tako, kakršna si ti. Vidiš, tisto mi je ugajalo, kakor si vzela vso stvar s svojim pokojnim očetom, Bog mu daj večni mir in pokoj in večna luč naj mu svetijo. Da, tisto mi je ugajalo. In take nam je treba tukaj. Taka bi se njemu pristojevala. Seveda, jaz samo tako pravim. Saj ne vem, a mislim pa si včasih svoje. . . Zopet je posegla: "A motiš se, ako misliš, da ima Brankec pri meni, tebi nič me ni nič, tako svojo voljo. Motiš se. S kako drugo, ki je ne poznam ali pa ne maram, mi ne sme priti. Ti si izjema. Tebi bi zaupala. Sicer pa —"

Zunaj se je ustavil voz. Gostje so prišli. Horvatička je vedela dovolj. Nekaj se mora zgoditi. Svoj mir si mora zagotoviti. In ta tu, če si ta domišluje. . . Dražiti je ne sme nihče! Sedaj pa je ne sme odgnati. Ako ta kaj ve, če je prisluskovala, čula od koga drugega, in ta —

Masko ohraniti. Pustni terek je vse življenje. In moška živina je tako neumna — A to je bilo hudo leto.

Poletje je kuhalo. V hribih je cvetel kostanj, v senci blede rože. Čula se je kosa, drsala je osla. Gori v razbeljenem apnenecu je vrtalo, tolklo, so drsali in se potili ljudje ob cesti.

Dalje prihodnjič

V NAZNANILO NAŠIM VLAGATELJEM

Po odredbi državnega bančnega departmenta je za vsakega vlagatelja naložena dividenda (20%) na čekovno vlogo. Te vloge ne nosijo nobenih obresti. Kdor vlagatelj hoče, da se ta dividenda prenese na hranilno vlogo, kjer bo

nosila obresti, se mora zgledati na banki, v glavnem uradu ali v pdržnici, kjer ima pač svojo vlogo.

Kdor se zgleda na banki do 10. oktobra, vključno ta dan, in prenese svojo dividendo na hranilno vlogo, mu bo vloga nosila obresti od 1. oktobra naprej.

Pomnite in to je važno za vsakega! Vse vloge v reorganizirani banki so zavarovane od

Federal Deposit Insurance Corporation

in sicer za vse vloge do \$5,000.00

ZAVAROVALNINO ZA TE VLOGE PLAČA BANKA

Ne pustite torej ležati denarja brez obresti na čekovnem računu, ako ga ne potrebujete, ampak ga prenesite na hranilno vlogo, da vam bo denar nosil in delal obresti.

Direktorij North American Bank Co.

6131 St. Clair Ave.
Cleveland, O.